

Riktlinjer för skolplacering i förskoleklass och grundskola i Trelleborgs kommun

Fastställda av bildningsnämnden 2020-10-14, § 153

1. Inledning

Barn som är bosatta i Sverige har skolplikt. Skolplikten inträder höstterminen det kalenderår som barnet fyller sex år och upphör vid utgången av vårterminen det tionde året efter att eleven har börjat fullgöra skolplikten. Skolplikt innebär att barn måste gå i skolan och delta i den verksamhet som anordnas där. De obligatoriska skolformerna är förskoleklass, grundskola och grundsärskola.

I Trelleborgs kommun är det bildningsnämnden som ansvarar för att alla skolpliktiga barn får en skolplacering och fullgör sin skolplikt. En grundläggande princip för skolplacering är det fria skolvalet som innebär att vårdnadshavare har rätt att önska skolenhet för sitt barn i hela kommunen.

Det är bildningsnämnden som beslutar vilka regler som ska gälla för skolplacering utöver de lagstadgade reglerna i skollagen (2010:800). I detta dokument redovisas riktlinjer som reglerar grundläggande principer för skolplacering.

2. Fritt skolval – grundläggande princip för skolplacering

2.1 Vad är fritt skolval?

Enligt skollagens bestämmelser ska en elev placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.

Kommunen får frånga vårdnadshavares önskemål:

- om önskad placering medför att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts (den så kallade *närhetsprincipen*)
- om den önskade placeringen medför att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen (t.ex. om det saknas plats på den önskade skolan)

- om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero (gäller endast grundskolan och grundsärskolan)

Närhetsprincipen innebär att elever som inte får plats på någon av de skolor som vårdnadshavarna har önskat, eller vars vårdnadshavare inte lämnar något önskemål, ska placeras på en skola nära hemmet. Detta behöver inte vara den närmaste skolan.

Det är Trelleborgs kommun som avgör hur många elever som får plats på varje skolenhet.

2.2 Vilka ingår i skolvalet?

Skolval görs av vårdnadshavare till elever som är folkbokförda i Trelleborgs kommun. Skolvalet omfattar:

- elever som ska börja i förskoleklass
- elever som går på en skola där nästkommande årskurs inte finns (i regel elever som går på en F-3-skola eller en F-6-skola, och ska börja årskurs 4 respektive årskurs 7 på en annan skola)

När det gäller skolval för elever som går på en skola där nästkommande årskurs inte finns, så omfattas även elever som har en interkommunal placering i Trelleborgs kommun utifrån samverkansavtal mellan kommuner i Skåne, förutom Malmö stad. Dessa elever har rätt att fullgöra utbildningen i grundskolan i Trelleborgs kommun.

Elever som ska flytta till Trelleborgs kommun och vill ansöka om skolplacering utifrån en kommande folkbokföringsadress måste i samband med skolvalet styrka den kommande folkbokföringsadressen med t.ex. ett bostads- eller hyreskontrakt.

För genomförande av skolval använder Trelleborgs kommun tjänsten *Mitt skolval*. Önskemål om skolplacering lämnas via en e-tjänst som nås via Trelleborgs kommuns hemsida.

3. Urvalskriterier vid skolplacering i samband med skolval

I skolvalet anger elevens vårdnadshavare en eller flera skolor där vårdnadshavarna önskar att eleven ska placeras. Vårdnadshavarnas önskemål ska rangordnas. Eleverna placeras så långt som möjligt i enlighet med vårdnadshavarnas önskemål. När det är fler elever som vill gå på en skola än det finns platser, tillämpas följande urvalskriterier i angiven ordning.

1. Elever med skyddade personuppgifter
2. Referensskola
3. Syskonförtur
4. Relativ närhet
5. Lottning

3.1 Elever med skyddade personuppgifter

Önskemål och beslut om skolplacering avseende elever som har skyddade personuppgifter hanteras manuellt. Vårdnadshavarna lämnar önskemål om skolplacering genom att fylla i en blankett som lämnas in till och prövas av bildningsförvaltningen. Förvaltningen tar därefter kontakt med vårdnadshavarna inför beslut om skolplacering.

3.2 Referensskola

I samband med det årliga skolvalet, när samtliga vårdnadshavare har haft möjlighet att lämna önskemål om skolplacering, fastställs en *referensskola* för varje elev. Det är referensskolan som garanterar den lagstadgade närhetsprincipen. Referensskolan är således den skola som garanterar eleven placering på en skola nära hemmet. Referensskola tilldelas genom att det totala avståndet för eleverna till sin referensskola minimeras. Eleven placeras på referensskolan om elevens vårdnadshavare inte lämnar något önskemål om skolplacering, eller om eleven inte får plats på någon av de skolor som elevens vårdnadshavare har önskat.

Eftersom referensskola fastställs först när samtliga vårdnadshavare har lämnat önskemål om skolplacering, finns det ingen möjlighet för bildningsnämnden att på förhand säga vilken som är en elevs referensskola eftersom detta påverkas av t.ex. in- och utflyttning av elever i kommunen, eller att vårdnadshavare väljer att en elev ska gå i en fristående skola. En skola kan dock aldrig vara referensskola till fler elever än den kan ta in.

3.3 Syskonförtur

Syskonförtur gäller under förutsättning att det barn som ansökan avser har ett syskon med placering i årskurs F-6 på den aktuella skolan vid terminsstart det läsår som ansökan avser. Med syskon menas elever som är folkbokförda på samma adress samt biologiska syskon som är folkbokförda på olika adresser.

3.4 Relativ närhet

Principen om relativ närhet innebär att elevens avstånd till den önskade skolan jämförs med avståndet till en annan *alternativ skola*. I Trelleborgs kommun används elevens *referensskola* som alternativ skola vid mätning av relativ närhet i samband med genomförande av skolval. Om två elever konkurrerar om en plats på den önskade skolan kommer platsen tilldelas den elev som har mest att förlora i avstånd på att bli placerad på sin referensskola.

Vid mätning av relativ närhet används färdvägen (inte fågelvägen) mellan elevens folkbokföringsadress och den önskade skolan, och på motsvarande sätt färdvägen (inte fågelvägen) mellan folkbokföringsadressen och referensskolan (se bilaga för exempel på beräkningar av relativ närhet).

3.5 Lottning

Om två eller fler elever är lika berättigade till en placering på en viss skolenhet, dvs. om de har samma relativa närhet, så tillämpas urvalskriteriet lottning för att fastställa vilken elev som har rätt till placeringen.

4. Fritidshem

Vårdnadshavarna ansöker om fritidshemsplacering i samband med skolvalet. Detta görs i den e-tjänst där vårdnadshavarna lämnar sina önskemål om skolplacering. Elever vars vårdnadshavare har anmält behov av plats i fritidshem, erbjuds därefter plats på den skola där eleven får sin skolplacering.

5. Kartor och mätning

Mätning av de avstånd som behövs för att placera elever i enlighet med kommunens riktlinjer för skolplacering sker digitalt, i en kartmodul i *Mitt Skolval*. Mätning baseras på Trelleborgs kommuns adresspunktlager och den nationella vägdatabasen (NVDB). Varje skolenhet har en mätpunkt i anslutning till en gatuadress. Det är inte säkert att denna mätpunkt överensstämmer med elevens skolingång. Elevernas folkbokföringsadress hämtas från Skatteverket. Hämtning av uppgifter och mätning av avstånd görs i samband med att själva placeringen görs.

6. Fotbollsprofil Pilevallskolan

På Pilevallskolan finns möjligheten att i årskurs 7-9 kombinera skola och fotboll genom fotbollsprofilen som startade läsåret 2020/2021. En huvudman som anordnar utbildning som kräver att eleven har särskilda färdigheter i t.ex. idrott, får från och med årskurs 7 använda färdighetsprov som

- villkor för antagning till en viss skolenhet eller elevgrupp
- grund för urval till en viss skolenhet eller elevgrupp när det finns fler sökande än platser
- villkor för fortsatt utbildning vid en viss skolenhet eller elevgrupp

Bildningsnämnden har beslutat att färdighetsprov ska användas för urval och antagning till fotbollsprofilen på Pilevallskolan i samband med skolvalet, men även vid senare antagning. De färdighetsprov som används som grund för antagning och urval för den aktuella elevgruppen ersätter de urvalskriterier som annars gäller enligt kommunens riktlinjer för skolplacering.

För att ansöka till fotbollsprofilen krävs det att vårdnadshavarna inkommer med en intresseanmälan. Intresseanmälan är inte bindande, men är en förutsättning för att eleven ska kallas till färdighetsprov. Ansökan till fotbollsprofilen görs inför årskurs 7 och gäller elever som går i årskurs 6. Elever som har en annan hemkommun än Trelleborgs kommun kan också ansöka till fotbollsprofilen.

Efter genomförda färdighetsprov erbjuds de elever som har klarat den nivå som minst krävs för att bli antagen, placering på fotbollsprofilen. Om det finns fler sökande som uppfyller den nivå som minst krävs än det finns platser, sker urval utifrån resultatet av färdighetsproven. På fotbollsprofilen finns 25 platser per årskurs. De elever som erbjuds plats och tackar ja till erbjudande, placeras på fotbollsprofilen. För elever som har en annan hemkommun än Trelleborgs kommun är det en förutsättning för mottagande av eleven, att hemkommunen ersätter kostnaden för elevens skolgång (IKE).

Placering av elever som ska gå fotbollsprofilen ska vara klar innan skolvalet, då elever som går på en skola där årskurs 7 inte finns ska lämna önskemål om skola inför årskurs 7. De elever som blir placerade på fotbollsprofilen och som skulle ha deltagit i skolvalet inför årskurs 7, ska gå in i e-tjänsten för skolvalet och ange att de inte deltar i valet eftersom de har blivit antagna till fotbollsprofilen. Elever som har en annan hemkommun än Trelleborgs kommun, samt elever som inte skulle ha deltagit i skolvalet, behöver inte gå in i e-tjänsten.

Information om ansökan till fotbollsprofilen och aktuella datum för t.ex. intresseanmälan och provspelningar finns på Trelleborgs kommuns hemsida.

(För ansökan till fotbollsprofilen utanför den årliga antagningen inför årskurs 7, kan antagning ske löpande om det finns plats i aktuell årskurs. Även i detta förfarande tillämpas färdighetsprov.)

7. Så här går skolvalet till

- Önskemål om skolplacering lämnas digitalt via en e-tjänst som nås via Trelleborgs kommuns hemsida.
- Vårdnadshavarna loggar in i e-tjänsten med e-legitimation, och lämnar önskemål om skolplacering där önskade skolor rangordnas i prioriteringsordning. Om eleven har två vårdnadshavare krävs det att de är överens för att önskemålet ska vara giltigt.
- Efter att önskemål om skolplacering registreras måste den andre vårdnadshavaren, vid gemensam vårdnad, logga in med e-legitimation och godkänna önskemålet.
- När önskemål om skolplacering har lämnats skickas det automatiskt en bekräftelse via e-post.

Det är viktigt att alla vårdnadshavare registrerar korrekt e-postadress och telefonnummer i e-tjänsten. Det är också möjligt att lägga in den andre vårdnadshavarens e-postadress och telefonnummer, för att denna ska meddelas, t.ex. när en förändring har gjorts eller när vårdnadshavaren måste logga in och godkänna valet.

I e-tjänsten är det även möjligt för vårdnadshavare att registrera en flyttanmälan (om de vill att deras avstånd beräknas från en framtida adress) eller ange att de inte vill ha en placering på någon av de skolor som är inkluderade i e-tjänsten (t.ex. vid val av fristående skola).

Om en vårdnadshavare inte har e-legitimation finns det möjlighet att lämna önskemål om skolplacering via ombud, på plats på bildningsförvaltningen eller via kommunens kundtjänst.

7.1 Vad händer om vårdnadshavarna inte anmäler önskemål om skolplacering?

Bildningsnämnden ansvarar för att alla skolpliktiga barn som har Trelleborg som hemkommun, får en skolplacering och fullgör sin skolplikt. Skulle vårdnadshavarna av någon anledning avstå från att lämna önskemål om skolplacering måste eleven trots det placeras på en skolenhet. Det gäller också om ansökan av någon anledning inte är giltig, t.ex. om en vårdnadshavare avstår från att samtycka till önskemål om skolplacering. Eleven placeras i dessa fall på referensskolan, som garanterar eleven placering på en skola nära hemmet i enlighet med närhetsprincipen.

8. Skolbyte och inflyttning till kommunen under terminens gång

8.1 Ansökan om skolbyte utanför skolvalsperioden

Vårdnadshavare som önskar en annan skolplacering för sitt barn har möjlighet att ansöka om skolbyte när som helst under läsåret. Byte av skolenhet kräver att vårdnadshavarna är överens, och placering på önskad skola sker i mån av plats. När det är fler elever som vill gå på en skola än det finns platser, tillämpas följande urvalskriterier i angiven ordning.

1. Syskonförtur
2. Relativ närhet
3. Lottning

För samtliga ovan angivna urvalskriterier tillämpas samma definitioner och principer som gäller i samband med det årliga skolvalet (se punkterna 3.3-3.5 ovan). Vid mätning av relativ närhet i samband med skolbyte, används dock elevens placeringskola (den skola där eleven är placerad när eleven ansöker om skolbyte) som alternativ skola.

Ett positivt beslut om skolplacering, efter ansökan om skolbyte, ersätter det tidigare beslutet om skolplacering. Detta innebär att elevens tidigare placering upphör.

8.2 Skolplacering vid flytt till Trelleborgs kommun efter ordinarie skolvalsperiod

Elever som flyttar till Trelleborgs kommun efter ordinarie skolvalsperiod, och som inte deltagit i skolvalet genom att styrka en kommande folkbokföringsadress med t.ex. ett bostads- eller hyreskontrakt, placeras löpande. Vårdnadshavarnas önskemål beaktas så långt som möjligt, det vill säga i mån av plats.

Samtliga elever som flyttar in till kommunen erbjuds placering på en skola nära hemmet där det finns plats. Detta behöver inte vara den närmaste skolan. Där placeras eleven om vårdnadshavarna inte lämnar önskemål om

annan placering, eller om det inte är möjligt att placera eleven i enlighet med vårdnadshavarnas önskemål.

När det finns fler elever som vill gå på en skola än det finns platser, tillämpas samma urvalskriterier som vid ansökan om skolbyte (se avsnitt 8.1 ovan).

9. Skolskjuts

Val av skola och byte av skolenhet, samt flytt (byte av folkbokföringsadress) inom kommunen, kan påverka elevens möjlighet att beviljas skolskjuts. Mer information om skolskjuts finns i kommunens skolskjutsreglemente och på Trelleborgs kommuns hemsida.

10. Tidigarelagd skolstart och uppskjuten skolplikt

Skolplikten inträder höstterminen det år då barnet fyller sex år. Skolplikten kan skjutas upp ett år om barnets vårdnadshavare begär det och det finns särskilda skäl. För ett barn som har fått skolplikten uppskjuten börjar skolplikten istället höstterminen det år då barnet fyller sju år. Det är barnets hemkommun som beslutar om uppskjuten skolplikt. Om skolplikten skjuts upp ska kommunen erbjuda att barnet får gå i förskola i stället.

En huvudman kan besluta att ett barn får börja i förskoleklass redan höstterminen det kalenderår då barnet fyller fem år, dvs. tidigarelagd skolstart. Detta är en möjlighet för huvudmannen, dock ingen skyldighet. En femåring som tas emot i förskoleklass har inte skolplikt, men är ändå skyldig att närvara i skolan och att delta i skolans verksamhet. Huvudmannens beslut om tidigare skolstart tas i samråd med rektor på förskola och med vårdnadshavare.

Barn som har fått beslut om tidigarelagd skolstart eller uppskjuten skolplikt deltar i skolvalet det år de börjar i förskoleklass.

11. Grundsärskolan

För elever som tillhör grundsärskolans målgrupp finns ett särskilt mottagningsförfarande. Dessa elever omfattas därför inte av skolvalet. Erbjudande om plats i grundsärskolan föregås av en skolformsutredning.

12. Andra bestämmelser

12.1 Fristående skolor

Trelleborgs kommun ansvarar inte för ansökningar till eller beslut om skolplacering på fristående skolor. Vårdnadshavare som önskar plats för sitt barn på en fristående skola vänder sig direkt till den fristående skolan. Fristående skolor placerar elever utifrån sina egna urvalskriterier. Om en elev som är folkbokförd i Trelleborgs kommun får plats på en fristående skola, ska den fristående skolan informera Trelleborgs kommun.

12.2 Skolor i annan kommun

Vårdnadshavare som vill placera sitt barn på en kommunal skola i en annan kommun vänder sig direkt till den kommun där plats önskas. Den mottagande kommunen placerar elever i mån av plats i sina skolor utifrån sina egna urvalskriterier. Om eleven blir antagen på den önskade skolan görs en överenskommelse mellan skolan och hemkommunen om ersättning.

En elev har rätt att bli mottagen i en annan kommuns skola, om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att bli mottagen i den andra kommunen. Det är den mottagande kommunen som avgör om särskilda skäl föreligger efter att ha inhämtat yttrande från elevens hemkommun. Trelleborgs kommun får även ta emot en elev som bor i en annan kommun, t.ex. efter önskemål från vårdnadshavarna. Detta utgör ingen rättighet för eleven utan det är frivilligt för Trelleborgs kommun att ta emot eleven.

Om en elev har tagits emot i en annan kommuns skola har eleven rätt att gå kvar i den skolan hela läsåret även om de förhållanden som låg till grund för mottagandet ändras under läsåret. Om bara en årskurs återstår av skolgången, har eleven rätt att gå kvar det sista läsåret.

Utifrån ett samverkansavtal mellan kommunerna i Skåne, förutom Malmö stad, har elever som är folkbokförda i annan kommun (som ingår i samverkansavtalet) och beviljats skolplacering i Trelleborgs kommun, rätt att fullgöra utbildningen i grundskolan i Trelleborgs kommun.

13. Att överklaga beslut om skolplacering

Vårdnadshavare som är missnöjda med ett beslut om skolplacering kan överklaga beslutet. Ett beslut om skolplacering, där vårdnadshavarens önskemål frångåtts på grund av en annan elevs rätt att placeras på en skolenhet nära hemmet, kan överklagas till förvaltningsrätt inom ramen för så kallad laglighetsprövning. Genom laglighetsprövning prövas bara beslutets laglighet, inte om beslutet är lämpligt eller skäligt. Det betyder att domstolen inte kan fatta ett nytt beslut i frågan, utan endast upphäva beslutet och kräva att kommunen fattar ett nytt beslut. Ett beslut om skolplacering där vårdnadshavarens önskemål frångåtts på grund av att den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller på grund av att det bedömts som nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero, överklagas till Skolväsendets överklagandenämnd som prövar beslutet i sin helhet.

14. Bilagor

Bilaga 1 – Mätning av relativ närhet i samband med skolplacering

Mätning av relativ närhet i samband med skolplacering

Definitioner

Relativ närhet

Relativ närhet (c) är differensen mellan färdvägen till en alternativ skola (a) och färdvägen till den önskade skolan (b), dvs. $a-b=c$.

Färdvägen (inte fågelvägen) beräknas från folkbokföringsadressen till skolans adress. Relativ närhet betyder inte att det alltid är eleven som bor närmast skolan som får platsen, eftersom det ibland kan vara en väsentligt mindre uppoffring för en elev som bor relativt nära skolan att gå i en annan skola, än för en elev som bor längre bort.

Alternativ skola vid skolval

I samband med skolval tilldelas eleven en referensskola. Det är referensskolan som utgör den alternativa skolan vid beräkning av relativ närhet.

Alternativ skola vid skolbyte

Vid ansökan om skolbyte är det elevens nuvarande skola som utgör alternativ skola vid beräkning av relativ närhet.

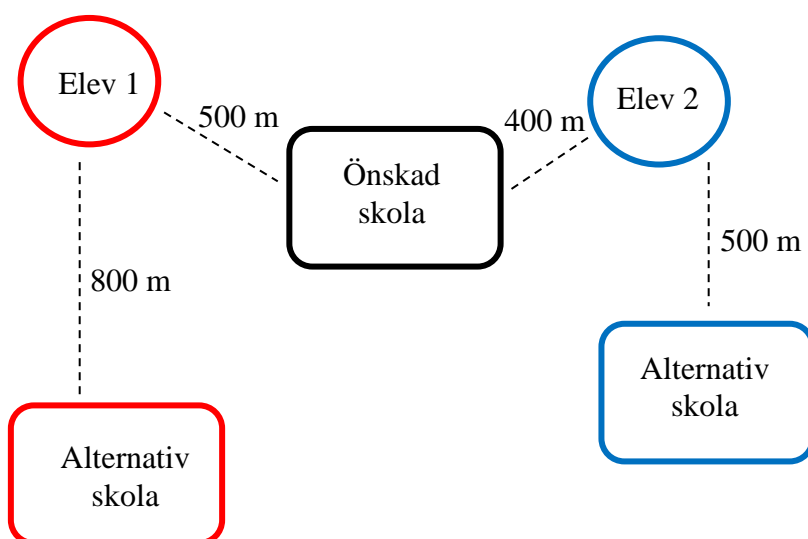
Alternativ skola vid inflyttning till kommunen

Samtliga elever som flyttar in till kommunen erbjuds placering på en skola nära hemmet där det finns plats. Detta behöver inte vara den närmaste skolan. Vid inflyttning till kommunen är det den skola där kommunen erbjuder plats som utgör alternativ skola vid mätning av relativ närhet.

Tre exempel på relativ närhet

Exempel 1

Här har elev 1 längst relativ närhet i en jämförelse med den alternativa skolan. Därför har elev 1 rätt till platsen på skolan jämfört med elev 2:

$$800 \text{ m (a)} - 500 \text{ m (b)} \\ = 300 \text{ m (c)}$$

Den relativa närheten för elev 1:

300 m

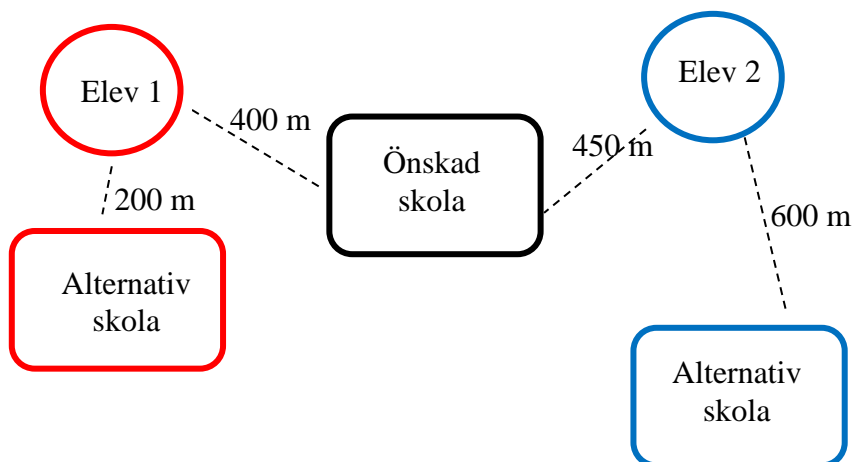
$$500 \text{ m (a)} - 400 \text{ m (b)} \\ = 100 \text{ m (c)}$$

Den relativa närheten för elev 2:

100 m

Exempel 2

Här har elev 2 längst relativ närhet i en jämförelse med den alternativa skolan. Därför har elev 2 rätt till platsen på skolan jämfört med elev 1:

$$200 \text{ m (a)} - 400 \text{ m (b)} \\ = -200 \text{ m (c)}$$

Den relativa närheten för elev 1:

$$-200 \text{ m}$$

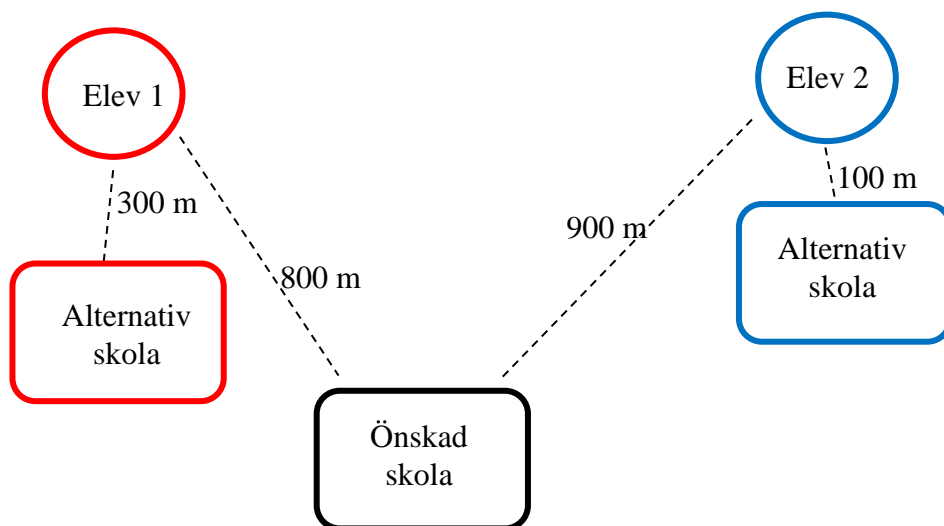
$$600 \text{ m (a)} - 450 \text{ m (b)} \\ = 150 \text{ m (c)}$$

Den relativa närheten för elev 2:

$$150 \text{ m}$$

Exempel 3

Här har elev 1 längst relativ närhet i en jämförelse med den alternativa skolan. Därför har elev 1 rätt till platsen på skolan jämfört med elev 2:

$$300 \text{ m (a)} - 800 \text{ m (b)} \\ = - 500 \text{ m (c)}$$

Den relativa närheten för elev 1:

$$- 500 \text{ m}$$

$$100 \text{ m (a)} - 900 \text{ m (b)} \\ = - 800 \text{ m (c)}$$

Den relativa närheten för elev 2:

$$- 800 \text{ m}$$